

KAIP VILIS TAPO VONKA – KELIONĖ NEĖTIKĖTINOS ISTORIJOS VINGIAIS

Vilis Vonka – nuostabasis Roald’io Drahlio šokolado išradėjas iš „Čarlo ir šokolado fabriko“ – įkvėpė filmo „Vonka“ istoriją. Remdamasis klasika tapusiu R. Drahlio kūrinium, Paulas Kingas sukūrė ir su Simonu Farnaby ekranams pritaikė istoriją apie tai, kaip didis pasaulio išradėjas, burtininkas ir šokolado gamintojas tapo tuo Viliu Vonka, kurį pažįstame šiandien. Šis pasakojimas buvo adaptuotas ir popieriuje nugulė vaikų literatūros bestselerių autorės Sibéal Pounder dėka – ji moka meistriškai kurti istorijas jauniesiems skaitytojams, pilnas lengvo humoro, charizmatiškų veikėjų ir, žinoma, magijos.

Roald’is Drahlis buvo visų mėgstamos knygos „Čarlis ir šokolado fabrikas“ bei daugelio kitų genialių istorijų autorius. „Čarlo ir šokolado fabriko“ pasaulis ir veikėjai įkvėpė „Vonką“. Roald’is Drahlis buvo šnipas, naikintuvo pilotas, šokolado istorikas ir išradėjas medicinos srityje. Jis parašė tokias knygas kaip „Matilda“, „Didelis draugiškas milžinas“ (angl. *The BFG*), „Fantastiškasis ponas Foksas“ (angl. *Fantastic Mr Fox*) ir daug kitų kūrinių.

Paulas Kingas yra didelis „Čarlio ir šokolado fabriko“ gerbėjas, taigi savo filme „Vonka“ jis nusprendė papasakoti istoriją apie tai, kas nutiko iki Roald'io Dahlio knygos įvykių. Jis bendradarbiavo su Simonu Farnaby rašydamas scenarijų, pagal kurį sukurtame filme pagrindinį vaidmenį atlieka Timothée Chalamet, ir galiausiai šis scenarijus tapo nuotykiu, kurį laikai rankose.

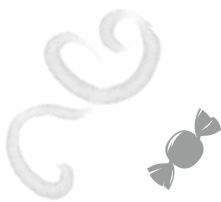
P. Kingas yra BAFTA apdovanojimams nominuotas rašytojas ir režisierius, dirbantis tiek kine, tiek televizijoje. 2009-aisiais jis parašė scenarijų ir režisavo pirmą savo ilgametražį filmą „Kiškis ir bulius“ (angl. *Bunny and the Bull*), kuriame vaidino Simonas Farnaby ir Edwardas Hoggas. P. Kingas režisavo visus tris „Komikų grupės“ (angl. *The Mighty Bush*) sezonus ir už tai 2005 m. gavo BAFTA nominaciją geriausio naujo režisieriaus kategorijoje. Ši per BBC kanalą rodyta komedija pasirodė ir JAV per *Adult Swim* kanalą. Pastaruosiu metu mažuosiuose ekranuose P. Kingas 2020 m. režisavo *Netflix* serialą „Kosmoso pajėgos“ (angl. *Space Force*), kuriame vaidino Steve'as Carellas, ir buvo šio serialo vykdomasis prodiuseris.

P. Kingas taip pat prisidėjo rašant „Meškiuko Padingtono“ scenarijų ir 2014 m. šį filmą režisavo. Filmas sulaukė ir kritikų liaupsių, ir komercinės sėkmės, gavo BAFTA nominacijas už geriausiai adaptuotą scenarijų ir geriausią britų filmą. Vėliau P. Kingas prisidėjo prie filmo „Meškiukas Padingtonas 2“, kurį 2017 m. išleido *Warner Bros. Pictures*, scenarijaus rašymo ir šį filmą režisavo, tąsyk irgi sulaukė

kritikų palankumo. Abiejų filmų apie meškiuką Padingtoną scenarijus jis rašė su Simonu Farnaby.

Simonas Farnaby yra aktorius ir rašytojas, su Paulu Kingu parašęs „Vonkos“ scenarijų (jis taip pat pasirodo filme!). S. Farnaby vaidino tokiuose filmuose kaip „Burkas ir Heiras“ (angl. *Burke and Hare*, rež. Johnas Landisas, 2010 m.), „Jūsų kilnybe“ (angl. *Your Highness*, rež. Davidas Gordonas Greenas, 2011 m.), „Bilas“ (angl. *Bill*, rež. Richardas Bracewellas, 2015 m.) kanalui *BBC Films* – tai filmas, iš dalies paremtas ankstyvu Williama Shakespeare'o gyvenimu, – ir filme „Kiškis ir bulius“ (rež. Paulas Kingas, 2009 m.) kanalui *Film 4*. Jis taip pat vaidino filmuose „Meškiukas Padingtonas“ ir „Meškiukas Padingtonas 2“, kurių scenarijus parašė su P. Kingu.

Sibéal Ponder perkėlė filmo istoriją į popierių, meistriškai adaptuodama scenarijų. Ji yra bestselerių knygų serijų „Raganų karai“ (angl. *Witch Wars*) ir „Blogos undinės“ (angl. *Bad Mermaids*), knygos „Slapta Neonės visata“ (angl. *Neon's Secret Universe*) ir Kalėdų pasakos „Blizgučiai“ (angl. *Tinsel*) autorė. Jos pirmoji knyga „Raganų karai“ pateko į *Sainsbury's* vaikų knygų apdovanojimų trumpąjį sąrašą ir buvo nominuota *Waterstones* vaikų knygos prizui. Knyga „Blogos undinės. Susipažinkite su raganomis“ (angl. *Bad Mermaids: Meet the Witches*) buvo įtraukta į Pasaulinę knygų dieną ir tapo *Sunday Times* bestseleriu. Prieš tapdama knygų autore, Sibéal dirbo laikraštyje *Financial Times*.

TURINYS

Prologas	Štai ir Vonka	11
Pirmas skyrius	Svajonių miestas	19
Antras skyrius	Švara ir Baliklis	34
Trečias skyrius	Pakylėjantis šokoladas	47
Ketvirtas skyrius	Visada perskaityk smulką šriftą	59
Penktas skyrius	Viskas bus gerai	69
Šeštas skyrius	Saugykla	79
Septintas skyrius	Aristokratas	87
Aštuntas skyrius	Vakarėlių šokoladas	101
Devintas skyrius	Žalioji sąskaitų knyga	117
Dešimtas skyrius	Magijos triukas	125
Vienioliktas skyrius	Tokio šokolado nesi ragavęs	132
Dvyliktas skyrius	Pagavau!	142
Tryliktas skyrius	Parduotuvė	148
Keturioliktas skyrius	Ta mergaitė	153
Penkioliktas skyrius	Šuo	157
Šešioliktas skyrius	Didysis atidarymas	161
Septynioliktas skyrius	Nuodai	170

Aštuonioliktas skyrius	Bilietas į vieną pusę	175
Devynioliktas skyrius	Sąskaitų suvedimas	182
Dvidešimtas skyrius	Trys laišakai	191
Dvidešimt pirmas skyrius	Atskleisti kodą	196
Dvidešimt antras skyrius	Abigailė laisvėje	201
Dvidešimt trečias skyrius	Flamingų spūstis	206
Dvidešimt ketvirtas skyrius	Saugykla ir tiesa	210
Dvidešimt penktas skyrius	Šokoladinė mirtis	217
Dvidešimt šeštas skyrius	Umpa Lumpa lifte	223
Dvidešimt septintas skyrius	Tuščias stiklainėlis	226
Dvidešimt aštuntas skyrius	Sulaikykite juos	233
Dvidešimt devintas skyrius	Svajonės ir pažadai	236
Trisdešimtas skyrius	Z	240
Epilogas	Vonka	244

PROLOGAS

**ŠTAI IR
VONKA**

Kai kurie vaikai gimsta tapti šokolado gamintojais. Taip neabejotinai nutiko Viliui Vonkai.

Tačiau ilgą laiką apie tai niekas nė nesusimąstė. Visų pirma Vilis beveik niekada nevalgė šokolado. Tiesą sakant, suvalgydavo vos *vieną* plytelę per metus.

Vieną dieną jis užaugs ir gyvens **DIDŽIAUSIA-ME** ir nuostabiausiame pasaulio šokolado fabrike, bet vaikystėje Vilis Vonka gyveno mažiausiame pasaulio laivelyje. Tai buvo senas siauras laivelis įvairių spalvų dryželiais nudažyta vairalazde, o viduje įkurtoje

jaukioje kabinoje kabėjo ranka pasiūtos užuolaidos. Kabinoje buvo tik viena vienintelė lova, užklota švelnia megzta antklode (čia miegojo Vilis), ir krėslas (čia miegojo jo mama), viryklė ir virtuvė su išklibusiomis spintelėmis ir kinivarpų apgraužtu stalu. Kinivarpos prie to stalo valgė dažniau nei patys Vonkos.

Viskas šio pasakojimo pradžioje yra **MAŽA**: mažas berniukas, mažai šokolado, mažas laivelis ir maža jame gyvenanti šeima. Vilio Vonkos šeima buvo tokia maža, kokia begali būti. Kas be ko, ją sudarė Vilis ir jo motina.

Jie prišvartavo savo laivelį tyliame upės **RUOŽE** ir, kadangi čia užsukdavo nedaug miestelėnų, visas apžėlęs krantas dažnai priklausydavo tik jiems. Tai buvo viena mėgstamiausių Vilio vietų. Čia galėjai rasti aukštos žolės, kurioje galima išsitiesus tinginiauti, šen bei ten rožine, rausvai violetine ir raudona spalvomis žydėjo vėdrynai ir rododendrai. Labiausiai Viliui patiko virš laivo palinkęs **MILŽINIŠKAS** karklas storomis šakomis, kurios galiausiai nusileido į upę. Vilis laikė medį dar vienu šeimos nariu – senu šakotu jų mažo, bet didingo gyvenimo sargu.

Žinoma, toli gražu ne visi jų gyvenimą būtų palaikę *didingu*, bet Viliui Vonkai jis toks atrodė. Jis matė tai, ko kiti pastebėti negalėjo, nes turėjo pačią lakiausią vaizduotę. Būtent ta vaizduotė vieną dieną taps tokia pat žymi kaip ir jo šokoladas, bet prieš jai tampant viso pasaulio nuosavybe ji buvo maža, nauja ir priklausė tik berniukui. Vilio motina rūpinosi ta vaizduote, leido jai nevaržomai augti, kad lėktų ten, kur jokia kita vaizduotė nėra apsilankiusi.

Žinoma, buvo ir šokolado. Ta viena plytelė. Ne daug, bet to užteko, nes tai buvo geriausia plytelė pasaulyje.

Motina šokoladą gamindavo Vilio gimtadienio proga, ir tai ypatingai dienai artėjant Vilis jausdavo viduje **KUNKULIUOJANTĮ** jaudulį, kol imdavo atrodyti, kad gali sprogti.

Šokolado gaminimo ritualas visuomet būdavo toks pat: naktį prieš Vilio gimtadienį mama iš maišelio ant stalo išpildavo ir kruopščiai suskaičiuodavo kakavos pupeles. Vilis stebėdavo, kaip mama vieną po kitos pakelia nuo stalo pupeles, ir jam burnoje pradėdavo kauptis seilės. Visus metus užtrukdavo, kol mama sutauptydavo užtektinai pinigų nusipirkti vienai šokolado

plytelei reikalingų pupelių, ir Vilis matydavo, kad mama nekantrauja šokoladą gaminti ne ką mažiau, nei jis – valgyti.

Suskaičiavusi mama sumesdavo pupeles į puodą, o tada imdavosi trinti, plakti ir maišyti, visa patalpa prisipildydavo šokoladinių garų. Jie būdavo tokie **TIRŠTI** ir kvėpėdavo taip gardžiai, kad galėdavai įsivaizduoti plaukiantis ant nuostabiausio debesies. Ak, kaip Vilis mėgdavo stebėti mamą, maišančią tą tirštą, kunkuliuojantį mišinį!

Kol mama užsiimdavo burtais, Vilis giliai įkvėpdavo sodraus, tiršto kvapo ir žinodavo, kad pasaulyje nebus jokio nuotykių, kuris jam patiktų taip, kaip patinka stebėti šokoladą verdančią mamą.

Netrukus gardi šokolado plytelė lauks jo ant stalo ir jis praleis visą dieną vaikštinėdamas su ūsais nuo ištirpusio šokolado ir plačiausia šypsena.

Taip būdavo kasmet ir tai būdavo tobula.

– Žinai, mama, – kartą pasakė Vilis, kai jiedu su motina **SUSTOJO** apie stalą gaminti šokolado, – lažinuosi, kad tu gamini skaniausią šokoladą visame pasaulyje. Išragaučiau visą pasaulio šokoladą, kad tik tai įrodyčiau!

– Ar žinai, iš kur, pasak kalbų, kilęs pats geriausias šokoladas pasaulyje? – paklausė mama ir apsidairė, tarsi ketindama pasidalinti didele paslaptimi. – Iš Gurmanų galerijos. Ten įsikūrę patys geriausi šokolado gamintojai.

– Jų šokoladas, mama, tikrai nėra skanesnis už tavo, – paprieštaravo Vilis. – Tai neįmanoma!

Mama nusišypsojo.

– Na, taip jau atsitiko, kad turiu mažytę paslaptėlę, kurios nežino net ir tie turtuoliai.

– Kas tai per paslaptis? – pasiteiravo Vilis, pasislinkdamas arčiau mamos. Jis troško sužinoti tą paslaptį labiau už viską.

– Vieną dieną tau papasakosiu, – patikino ji. – Dabar, kol šokoladas stingsta, gal norėtum išpakuoti savo dovaną?

– Mums reikia keliauti, mama! – staiga sušuko Vilis taip, kad mama net krūptelėjo.

– Kurgi keliausim?

– Į Gurmanų galeriją! – pareiškė Vilis, kone spyruokliuodamas vietoje. – Galėtume atidaryti savo parduotuvę!

Mama susidomėjusi kilstelėjo antakį.

– Kas? *Mes?*

– Taip! Virš durų kabėtų mūsų pavardė ir panašiai. **VONKA!** Visi pasaulyje norėtų paragauti mūsų šokolado. Pagalvok, kaip galėtume pradžiuginti žmones!

Motina nuo prijuostės nusibraukė šokolado drožles ir nusišypsojo.

– Ak, dabar jau įsivaizduoju. Prabangi parduotuvė, o joje ant stalų iki pat lubų sudėtas šokoladas!

Vilio akys išsiplėtė, nes mintyse jis jau matė kiekvieną tos vietos smulkmeną.

– Ir tie stalai būtų iš šokolado! Visa *parduotuvė* būtų *pagaminta* iš ŠOKOLADO!

Motina plačiai išsišiepė.

– Tikrai nuostabi svajonė, Vili.

Vilio pečiai sukumpo.

– Tik tiek? Tai tik svajonė?

– Ei, nagi, – paragino mama. – Visi geri dalykai šiame pasaulyje prasidėjo nuo svajonės. Taigi nepaleisk savosios. O kai pasidalinsi su pasauliu savo šokoladu, aš būsiu šalia.

– Pažadi? – sušnabždėjo Vilis.

– Patvirtinkim pažadą mažuojų piršteliu, – šypso-

damasi pareiškė mama. – Juk tai tvirčiausia įmanoma priesaika.

Tada ji išsitraukė popierių, kurį buvo atsidėjusi šokoladui įvynioti, ir ant jo užrašė *Wonka*, V raidę ištesė, užraitė jos kraštus ir kruopščiai viską nuspalvino.

Baigusi įteikė Viliui į laikraštį įvyniotą paketą.

– Tavo dovana, – paaiškino ji. – Miestelio magas jį pardavė. Suderėjom gerą kainą.

Vilis išsišiepė ir pradėjo plėšti pakuotę, pirštai miškiai darbavosi norėdami kuo greičiau atsikratyti rašaluotu popieriumi.

Viduje jis rado naują paltą. Ištraukė jį; rankos vos siekė palto alkūnes.

– Dar užaugsi, – patikino mama. – Vieną dieną jis tau tiks, ir pamatysi, kokių nuotykių jį vilkėdamas patirsi!

Su paltu mama padovanojo ir **KATILIUKĄ**. Vilis lėtai užsidėjo skrybėlę ant galvos ir atsistojo.

Mama įteikė jam šokoladą – nedidelę ir dar šiltą plytelę, ir berniukas suspaudė ją rankose kaip patį didžiausią prizą.

– Nepamiršk pačios **GARDŽIAUSIOS** dovanos, – pasakė mama ir mirktelejo.

Vilis jai nusišypsojo ir įsikišo šokolado plytelę į kišenę.

Štai ir jis.

Vilis Vonka, vilkintis violetinį fraką ir ant galvos užsimaukšlinęs prabangų katiliuką.